

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 451275

Redacción y Administración:
Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XII (7)

BUENOS AIRES, 25 NOVIEMBRE (NOVIEMBRE) 1954

No. (Štev.) 46

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

VLJUDNOST

Ne mislim tu na pravila o lepem vedenju, ki jih podrobno naštevajo tovrstne knjige: kako se moram obnašati doma in v družbi, na cesti in v vozilu, med znanci in neznanca, kako se predstavljam in kako pozdravljam, kako se oblečem in kako jem, kako se obnašam do žensk, starčkov in bolnikov, kako znam poslušati, odgovarjati in ugovarjati in še sto podrobnosti, ki dajo kulturnemu človeku potrebne zunanje lastnosti. Tudi beseda o tem ne bi bila odveč. Vendar bi ob tej priliki rad omenil nekatere stvari iz vljudnostnega območja, ki se ne tičejo toliko nas kot posameznikov, ampak kot pripadnikov našega naroda in načina, kako se znamo predstaviti pripadnikom drugih narodov, s katerimi pridemo v dotik in ki hočejo vedeti, kdo smo in tudi, kaj mi o njih mislimo.

Znamo se prav predstaviti. Ljudje, ki nas gledajo iz daljave petnajst tisoč kilometrov, nas mečejo vse v en koš: Slovence, Hrvate in Srbe, skupaj s Poljaki, Čehi in Ukrajinci. Za narode, ki jim je pojem narodnosti in države istoveten, je zelo težko razumljivo, da v eni državi živijo trije narodi, ali še več, ki imajo različno pisavo, govorico in vero. Prav tako jim je neznan vprašanje narodnih manjšin in vse, kar je s tem vprašanjem zvezano. Prav malo, ali pa nič jih ne zanimajo naše domače prekljarije, ki so za nas lahko več ali manj važne, za druge pa nič in jih tudi ne razumejo. Zanimanje za našo deželo boš veliko laže zbudil, če pripoveduješ drugorodecem ne bistvene stvari, ki pa so za nje zanimive. Kreola n. pr. ki še nikdar ni videl snega, se bo nad vse zanimiva zdelala naša zima z metrom snega, 30 stopinjami mraza, ljudmi na smučeh in saneh, ki imajo v sobi veliko peč z zapečkom in ki svojim kravam zidajo pravnice hiše, v katerih prezimujejo itd. Ure dolgo mu lahko govoriš, pa te bo poslušal, kakor da bi mu bral najbolj zanimivo indijarico. Ko enkrat vzbudiš zanimanje, imaš že priliko, da poveš še kaj drugega in bistvenjšega o naši domovini: o našem zemljepisnem položaju, o naši zgodovini, o naših narodnostnih težnjah, o naši veri, kulturi, gospodarstvu in socialnih problemih, o naših sosedih znotraj in zunaj meja, in še marsikaj. Ne misli, da si bodo vse zapomnili in ne začudi se, če te bodo prihodnjič zopet imeli za Ukrajinca ali Čeha.

Bodimo previdni, kadar govorimo o deželi, katere gostoljubje uživamo. Ne kritizirajmo vsega vprek, kar nam ni po volji in kar ni prav tako, kakor smo bili navajeni imeti doma in kakor bi radi imeli. Nihče ne sliši rad, če prišlek, ki ga je pod streho vzel, kritizira vse vprek, kar vidi pri svojem gostitelju. Če ni zate, pa pojdi, si bo mislil, kdo te pa sili, da ostaneš tukaj. Ne bahajmo in košatimo se s tem, kar je bilo pri nas morda boljše, lepše kot drugod in ne omalovažujmo onih, ki vsega tega nimajo. Spoštujmo navade in razmere, v katerih žive naši sosede; ne podcenjujmo tega, kar imajo oni za važno, zlasti pa se ne norčujemo iz stvari, ki se nam morda upravičeno zde nenavadne, njim pa ne.

Predvsem pa bodimo taktični, kadar opazujemo notranja vprašanja naroda, čigar gosti smo. Kot tuji, kar v veliki večini danes še smo, nimamo pravice vmešavati se v notranjepolitične, gremialne in podobne spore, ki v politično razgibanje deželi lahko vedno nastanejo. V takih okoliščinah se poslužimo orožja modrihanov, ki je molk. Če bomo enkrat dobili državljanstvo z vsemi državljanjskimi pravicami, bomo lahko povedali svoje mnenje in v zakonito določeni obliki.

Vljuden nastop slehernega našega sorojaka bo vedno močna propaganda za naš narod. Eno osnovnih pravil vljudnosti pa je: Spoštuj svojega bližnjega, išči dobre lastnosti na njem in če ti na njem kaj ne ugaja, molči in ne ponižuj ga in ne žali ga.

Novi načrti za Evropo

Mendes France zaključuje te dni svoj obisk v Washingtonu. Dasi so ga ameriški listi sprejeli s precejšnjim nezaupanjem (Washington Post je pisala, da še vedno ni jasno, ali je resnično pristaš evropske skupnosti, kakor je bila zasnovana v pariških dogovorih), se je njegov obisk zaključil tako, da mu je bila poverjena celo naloga, da je lahko na seji OZN v New Yorku sporočil sovjetom, da bodo zahodni zavezniki šele v maju prihodnjega leta lahko sedli s sovjeti za skupno mizo na posvete. Poprej bodo namreč vsi zavezniki ratificirali vse pariške dogovore, ki so bili podpisani pred dobrim mesecem. Kakor je odhajal z veliko gesto uspeha iz ZDA dr. Adenauer, tako odhaja sedaj Mendes-France. V Washingtonu je za Francijo dosegel koncesije v Indokini in v Afriki, v Evropi pa se pripravila Franciji taka vloga, kakor bi si jo mogla želeli. Francija bo nastopala v zboru velesil spet s fiskimi zanosom, kakor pred drugo svetovno vojno.

KAKŠNA NAJ BI BILA POGAJANJA S SOVJETI?

Ko so sovjeti pred tednom dni presenetili ves svet s svojim predlogom, da naj se dne 29. novembra zbere konferenca 23. evropskih držav za organizacijo evropske varnosti, je bilo povsod podčrtano, da so sovjeti sprožili ta predlog, da bi preprečili ratifikacijo pariških dogovorov. Ti dogovori so dali zahodni Nemčiji suverenost in pravico do oborožitve, obenem pa je zahodna Nemčija postala članica NATO. NATO pa je obrambna zveza, ki je sklenjena za dobo, ki se zaključi ob koncu tega stoletja. Pred pariško konferenco pa je Anglija prevzela obveze, ki jo vojaško vežejo na zahodno Evropo (to je na Francijo in Nemčijo) tudi do konca tega stoletja. Vsi ti dogovori pa bodo ratificirani (Anglija jih je že ratificirala) verjetno še letos. Mendes-France je določil začetek debate v parlamentu dne 13. decembra in ko bo še senat povedal svoje mnenje, bo Francija verjetno koncem januarja ali v februarju 1955 pogodbe ratificirala. Drugo bodo te dogovore ratificirali še hitreje in verjetno še lažje ko v Franciji. Edino nagla sovjetska intriga bi mogla ta hitri potek ustaviti — poteza, da bodi posebna konferenca še ta mesec je izzvala ponekod res že ugodne odmeve, v Londonu se je zanj izrekla celo delavska stranka, v francoskem parlamentu se je tudi začela opozicija proti sedanji vladi zbirati okoli tega predloga.

Toda Mendes-France je bil tisti, ki je zadal temu razvoju odločen preobrat, ko je v imenu zahodnih zaveznikov svetom sporočil, da bo verjetno do take konference moglo priti šele v maju 1955, kajti poprej bodo ratificirani pariški dogovori.

RAVNOTEŽJE MED NOVO EVROPO IN SOVJETI

Evropska skupnost, zgrajena na pariških dogovorih, ne bo samo obrambna skupnost. V zvezi z razvojem pogajanj med sovjeti in ZDA o posebni omejitvi in kontroli nad atomsko energijo, prehaja položaj v Evropi v nov okvir. Sovjeti in ZDA se zaradi razvoja atomskega orožja in zaradi nevarnosti, ki jih prinašajo poskusi s hidrogenskiimi bombami, morata odločiti za nek sporazum o tem, kako uporabo tega orožja preprečiti in izločiti. Zato se v okviru OZN pripravljata sklenitev posebnega dogovora o mednarodni "agenciji", ki naj atomsko energijo prevede v proizvodnjo samo za civilno uporabo. Pogajanja, ki jih je v imenu sovjetov vodil Višinski, so zelo napredovala.

Ker pa bo takemu dogovoru moral slediti splošen dogovor o omejitvi oboroževanja sploh, bo — tako vsaj pišejo nekateri ameriški listi — v raznih predelih sveta moralo priti do posebnih dogovorov, ki naj razmerje sil med državami v tistem področju spravi v pravilno ravnotežje. Zahodna Evropa bi po teh računih mogla biti zavarovana pred premočjo svetovjeto samo na ta način, da se med silami evropskih držav in sovjeti sklene po-

seben dogovor o višini oborožitve, ki bi slonel na ravnotežju med sovjetskim blokom na eni strani in ostalo Evropo. Ko bi se v maju prihodnjega leta šela konferenca štirih, bi ne razpravljala več toliko o tem, kako se naj zedini Nemčija in izvede pogodba o Avstriji, ampak bi bilo treba postaviti temelje o pravem "sožitju" med blokom demokratske zahodne Evrope in sovjetskim evropskim blokom. Ko bi bilo to sožitje postavljeno na pravo razmerje sil v orožju, bi odpadla nevarnost spopada ali invazije. Železni zastor, ki reže Evropo na dvoje, bi počasi postajal most za zvaritev prave varnosti za vso Evropo...

TEMELJI SOZITJA V AZIJI

Ko se je Mendes-France pogajal v Washingtonu, je bilo na dnevnem redu tudi obravnavanje položaja v Indokini. Francoska vlada je prihajala do prepričanja, da je položaj v tem delu Azije tak, da bo verjetno tudi južni Vietnam kmalu izgubljen in da je verjetno že preporno računati na to, da bi volitve v l. 1956 izpadle tako, da bi dežela ne prišla komunistom v roke. Edino nov vojaški poseg bi mogel tak razvoj še preprečiti, toda Francija tega več ne bi zmogla. Verjetno je tudi že preporno, da bi ameriški instruktorji mogli v enem letu izvežbati dovolj domačih vojakov Vietnamu, da bi ti v l. 1956 mogli preprečiti popoln komunistični prodor.

Zahodni zavezniki imajo v Aziji drugod še nekaj postojank, ki jih je možno obdržati proti komunistom. Toda verjetno ne bo mogoče braniti teh postojank z vojaškimi ukrepi (slehnirni spopad s kom. Kitajsko bi sprožil takoj tretjo svetovno vojno z atomskimi in hidrogenskiimi bombami — a teh sredstev se še otrešajo sovjeti in Amerikanci), zato bi bilo edino primerno, da se sedanji status v Aziji utrdi s tem, da se s kom. Kitajsko doseže nek kompromis, ki bi zahodnim zaveznikom na eni strani puščal tiste postojanke, ki jih za ohranitev svojih pozicij v tem delu sveta nujno rabijo. Res je, da je v ZDA silna opozicija proti temu, da bi vlada ZDA priznala kom. Kitajsko. Toda tudi v Aziji bi bilo potrebno vpostaviti "sožitje" med kom. svetom in demokratskim blokom. In priznanje Kitajske bi bila prva postavka kompromisa.

Ako sovjeti resno mislijo s svojimi predlogi o skupni "agenciji za uporabo atomske energije v civilne namene", tedaj bodo morali pristati na posebno pogajanja o ravnotežju sil v Evropi. V Aziji pa bodo morali omogočiti, da se med stališčem kom. Kitajske in stališčem ZDA najdejo temelji za kompromis.

KDO BO PLAČAL TE KOMPROMISE

V Londonu so za izvedbo takih kompromisov že dolgo na delu. Ko so bili zavezniki na Koreji še v boju s komunisti, so v Londonu že sklepali trgovske pogodbe s sovjeti in kom. Kitajsko. Da se je danes treba začeti hitro pogajati z Moskvo, govore največ v delavski stranki. Ko so v parlamentu v Londonu glasovali pred dnevi o pariških dogovorih, se je delavska stranka v celoti vzdržala glasovanja. V Londonu tudi govore, da je treba takoj žrvnovati Čang-kajška; sicer pa bodo to vprašanje kit. komunisti sami uredili, ker da bodo kmalu zasedli ne samo Quemoy in otočje ob obali, ampak tudi Formozo... Tako govore v Londonu. Žrtev take kupčije bi bili tudi narodi, ki bi v Evropi bili še za dolgo dobo let prepuščeni kontroli in tiraniji Moskve.

Tak bi bil okvir te kupčije. Ali bo uspela? Zavezniki sklepajo sleherni dogovor menci, da je kos opeke v zgradbi miru, sovjeti pa le, ker menijo, da je korak naprej za boljševarstvo vsega sveta.

USA NOČE USODE JUGOSLAVIJE

Severnoameriški škofje so v skupni poslanici objavili, da "se je bitka v USA pričela" in da je "pravi sovražnik USA in vsega svobodnega sveta brezbožni materializem." Materializem je povzročil propadanje vpliva vere v ameriškem

Exposición Metalúrgica Argentina en Chile

El sábado próximo el 27 del mes corriente será inaugurada en Santiago de Chile la Exposición Metalúrgica Argentina. Según informaciones procedentes de la Capital chilena a la ceremonia concurrirá también el presidente de la nación hermana general Carlos Ibañez del Campo.

Desde Buenos Aires viajarán a Santiago de Chile especialmente invitados los principales dirigentes de la Confederación General Económica y de la In-

dustría, como así también representantes de los ministerios del equipo Económico, Aeronáutica y Transportes.

En la referida exposición, que constituirá una demostración del desarrollo y poderío de la industria metalúrgica argentina, participarán más de 600 firmas, que expondrán 650 toneladas de artículos, por un valor superior a los 25.000.000 de pesos. En el edificio España, donde se realiza la muestra, se ofrecerá un espectáculo musical argentino.

Argentinska metalurška rastava v Čilu

Prihodnjo soboto dne 27. novembra t. l. bodo v Santiago de Chile odprli argentinsko metalurško razstavo. Po poročilih iz čilenske prestolnice se bo slavnosti ob otvoritvi razstave udeležil tudi predsednik republike Čile general Carlos Ibañez del Campo.

Na otvoritev argentinske metalurške razstave bodo odpotovali v Santiago de Chile funkcionarji Glavne konfederacije za gospodarstvo in industrijo, kakor tudi predstavniki ministrstev za gospodarstvo, letalstvo in promet.

Na razstavi izdelkov argentinske industrije v Čilu bo sodelovalo nad 600 argentinskih industrialcev. Njihova industrijska podjetja so poslala na razstavo raznih industrijskih izdelkov v vrednosti nad 25 milijonov pesov.

Argentinska metalurška razstava v Čilu bo verua slika ogromnega razvoja argentinske industrijske delavnosti, predvsem v zadnjih letih.

V poslopu Španija, v katerem bo argentinska gospodarska manifestacija, bo tudi velika argentinska glasbena prireditev.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Zapadni zavezniki so pod vodstvom USA negativno odgovorili na sovjetsko ponudbo o sklicanju konference 23 držav v Moskvi 29. novembra. ZSSR pripravljata sedaj konferenco držav za železno zaveso, kjer nameravajo "podvzeti potrebne ukrepe proti nevarnosti zahodnonemške oborožitve." Konferenca bo v Karlovin Varik na Želkovi. Tudi Titova Jugoslavija je odgovorila negativno na sovjetski predlog o konferenci. Tito je tudi tokrat zaigral na zahodne karte in znova skuša preslepiti zaveznike, da je njihov in ne sovjetski. — Ameriška vlada je na podlagi svojih predlogov o mednarodni atomski agenciji kot prva država prispevala v ta namen 100 kg atomskega materiala za pogon atomskih reaktorjev, ki jih je mogoče zgraditi v enem letu. Druga za njo je bila nekaj dni zatem Anglija, ki je iz svojih atomskih zalog stavila na razpolago drugim državam 20 kg atomskega materiala. ZSSR ni dala nič, ker ni sporazumna z nekaterimi določbami Eisenhowerjevih predlogov. Prav tako je ZSSR zahtevala uvedbo veta v organizacijo mednarodne atomske agencije, kar je ameriški delegat Lodge odločno odklonil — Dulles je resno opozoril častnikarje, da se na Daljnem Vzhodu znova zbirajo oblaki in sicer nad Formozo in ponovil ameriško obljubo, da bo branila ta otok pred slehnirnim komunističnim napadom. — Strokovnjaki so dokončno ugotovili, da je več pljučnega raka med kadilci kakor nekadilci in ga pripisujejo kajenju.

PERU: Argentinski magnat Onassis, ki je najbogatejši ladijski lastnik na svetu, se je zapletel z državo Peru v težek problem, ko je vlada te države dala zapleniti večino njegovih kitolovskih ladij, ker so lovile v območju 200 km od perujske obale, ki ga je perujska vlada proglasila za svoje teritorialne vode. Ves spor se sedaj prenaša v mednarodno razzodišče. Onassis je zaplenjene

ladje zavaroval pri Lloydju za pol milijona funtov šterlingov.

BRAZILJA: V Rio de Janeiro se je 22. t. m. začela gospodarska konferenca vseh ameriških držav. Razpravljali bodo o vprašanju povečanja medsebojne trgovine, o problemih odnosov do izvenameriških držav, predvsem do držav v sovjetskem taboru ter o vprašanju kupne moči posameznih ameriških valut in njihovem medsebojnem odnosu.

ZAH. NEMČIJA: Bivši amer. pred. Hoover je na urednem obisku v zah. Nemčiji. — Zah. Nemčija je izgubila 250.000 ljudi, večinoma moških starih od 18 do 25 let, od konca vojne. Vsa ta množica je emigrirala v USA, Kanado ali Argentino in v Avstralijo. Vlada namerava izseljevanje omejiti, ker se boji, da državi uhaja ravno mladina, ki je do rasla za novo nemško armado, katera se bo v kratkem ustanovila. Ugotovili so, da je vzrok tako močni emigraciji strah pred novo vojno.

VZH. NEMČIJA: ZSSR namerava do zob oborožiti Vzhodno Nemčijo kot odgovor na pariške in londonske sklepe o oborožitvi zahodne Nemčije. Sovjetska "Pravda" je v več člankih opozorila zapad, da bo ZSSR smatrala oborožitev zahodne Nemčije kot povod za podvzem "resnih protikupekrov". Kakšni bodo ti ukrepi, pa "Pravda" ne pove.

ITALIJA: V Rimu so odkrili v starodavnem Forumu majhno cerkev Matere božje ki je stara že nad 1000 let. Nekateri slikarje na stenah so se ohranile nedotaknjene, druge pa so restavriral. V nedeljo, 22. t. m., so tam prvič po več kot tisoč letih zopet darovali službo božjo.

EGIPT: Gral Nasser je "odpusil" gralu Naguibu kazen zaradi sodelovanja pri poskusu zrušitve njegovega režima ter mu je istočasno onemogočil sleherni politično delovanje s tem, da ga je postavil pod stalno nadzorstvo.

javnem življenju. "Zmešnjava v našem mišljenju in neke vrste duhovna paraliza bosta neizogibni posledici tega propadanja. Dokler ne bomo na znotraj zavrti to propadanje, se ne bomo mogli uspešno postaviti v bran sovražniku od zunaj. Bitka se je začela. Če naj se naš narod izogne usode Poljske in Kitajske, Jugoslavije in Mačžarske in toliko drugih, če hočemo preživeti kot krščanski narod, potem moramo jasno videti, moramo biti močni. Slepici in slabici padajo v pogubo."

PREPLAH MED KONSERVATIVNIMI POSLANCI V ANGLIJI

Ošpice so povzročile preplah med konservativnimi poslanci in britanskem parlamentu. Konservativni poslanec Turner

je zbolel na ošpicah. Ugotovili so, da je prejšnji dan stal poleg Churchill, Ede na in ministra za zdravje, prav tako se je rokoval s številnimi drugimi konservativci. Sedaj ves parlament čaka, koliko konservativcev bo še zbolelo na ošpicah, kar se bo pokazalo v prihodnjih 18 dneh, kolikor traja inkubacijska doba te nalezljive bolezni. Laboristi si žele več konservativnih obolelih, ker upajo na ta način preglasovati konservativce in na ta način zrušiti vlado. Poleg strahu, da bi mogli laboristi prevzeti vlado, pa konservativci boječe pričakujejo otvoritve jesenskega zasedanja parlamenta, ki bo na Churchillov 80. rojstni dan ob navzočnosti kraljice. Za to slavnost lahko zaradi boleznij manjka nad polovica konservativcev.

Pismo pranečakinji Mojci

(Dopis iz Združenih Držav)

Ljuba moja Mojca!

To je moje prvo pismo na Tvoj naslov. Verjetno Ti tudi od drugod še ni prišla nobena pošta. Saj pravijo, da si še majhna dekletce, še otrok Ti je menda prezdaj reči. Kolikor morem razbrati iz poročil, si samo še dete. Torej sem pripravljen na to, da bom na odgovor na pričujoče pismo precej dolgo čakal. Lahko se zgodi, da ga sploh učakal ne bom.

Da Ti pišem, prihaja odtod, ker sem se zamislil v Tvojo bližnjo bodočnost. Poročilo namreč pravi, da si na razpotju. To se pravi, odločila si se za selitev nekam v drugačen kraj. Toliko vem, da si doslej živela pod eno streho s svojimi starimi, to se pravi z očkom in mamico. Poleg teh dveh je pa bilo pod isto streho še cela vrsta drugih. Tvoj ded in babica, to sta takoj dva več. Potem pa rajda stricev in od časa do časa tudi teta Francka.

Za Tvojega očka in Tvojo mamico sem zapisal, da sta Tvoja stara. Ko boš dosti velika, boš zvedela, da smo takim ljudem včasih rekli starši. Pa tisti "š" je prišel vmes samo radi lepšega. Ko je pa svet postal komoden, se ni več menil za reči, ki so bile zgolj zaradi lepšega, pa je začel izpuščati "š" in zdaj se reče očku samo še moj stari in mamici se reče samo še moja stara. To se mi je zdelo potrebno pojasniti, da boš moje vrstice prav razumela.

Torej, če je poročilo pravilno, je tvoj stari dobil službo v nekem drugem kraju. To Ti je dalo misliti. In si se odločila za preselitev spod sedanje strehe v drug kraj in pod popolnoma drugo streho. Ni mi prav jasno, zakaj si se odločila, da vzameš s seboj tudi svojega starrega in svojo staro. Morda samo zato, da boš imela še zanj naprej nad njima primerno nadzorstvo. Sploh je videti, da misliš vzeti vajeti čisto v svoje roke. Dolejš res nisi mogla biti neodvisna. Ded in babica, strici in teta — vsi so se mešali v Tvoje posle in včasih neumiljeno križali Tvoje račune. Zahotelo se Ti je, da bi se dokončno postavila na lastne noge.

Mojca! To Ti želim močno zabičati, da boš vedela: To pismo je res samo-zate. Bog ne da, da bi kdo drug vtaknil nos in oko v te moje vrstice. Ti še ne veš, kakšen je svet! Utegnil bi se kdo najti, ki bi dejal, da sem otročji in sem zato to pismo napisal. Pa to še malo ni res. Verjamem sicer poročilom, da si še drobno dekletce in skoraj še dete. Drugo poročilo pa pravi, da se čudovito razvijáš in začenjaš kazati vladarske zmožnosti. Jaz rad verjamem. Že zato, ker vem, čigava si. No, pa tudi zato, ker si od moje zlahte. In to veliko pove. Najbrž celo prav do zadnjega vse. V luči teh globokih spoznanj — kako bi bilo mogoče, da bi Ti tega pisma ne pisal?

Vidiš, Mojca, zdaj se bo pričelo zate drugačno življenje. Šele polagoma si boš mogla odgovoriti na resno življenjsko vprašanje, če je prav ali ne, da si vzela s seboj staroga in staro. Zdjaj se bo pričelo zate tisto, kar je premnogim otrokom največji svetovni problem: Kako vzgajati tiste, ki se jim v knjigah reče starši, v navadnem življenju pa stari in stara? Seveda, za zdaj še ne veš veliko, kaj vse spada pod vprašanja o vzgoji. Gotovo pa že veš, da je prvi korak pri vzgoji ta, da gojenci vzgojitelje ubogajo. Morda si že pod staro streho kdaj pa kdaj začutila, da takozvani starši ne ubogajo zmerom. Pa tam ta reč ni prišla tako javno na dan, da bi postalo tragično ali celo do katastrofe privedlo. Ded ali babica, stric ali teta, sploh kdo od teh je posegel vmes in stvar se je lepo pokrila.

Verjemi, odslej bo drugače. Če prav razumem, boste samo trije pod bodočo streho in če ne boš znala držati vajeti krepko v rokah, bo neubogljivost tvojih dveh starih grenila Tvoje življenje, da se boš imela za hudo nesrečno.

Pa ne pride v poštev samo neubogljivost. Ko boš malo odrasla, Ti bodo povedali o neki četrti zapovedi, ki nalaga stariim tudi spoštovanje do mladih in sploh do otrok. Resno se bojim, da Tvoja dva stara te zapovedi ne držita v vseh predpisanih točkah. To se vidi že samo iz tega, kako ravna s Teboj, kadar se čutiš nesrečno in se začneš emiriti. Ali pa, če Ti stara vsiljuje kakšno jed, ki nikakor ni po Tvojem okusu. Sem že sam slišal stare, pa tudi videl sem jih, ki v takih primerih izgubijo vse spoštovanje in otroke prav grdo zmerjajo. Zapomnil sem si samo eno reč, pa že ta je dosti nerodna. Stara je rekla od sile grdo besedo. Ti sitnica taka! Če to ni zoper vse spoštovanje!

"KOMUNIZEM JE ZLOČINSKI, PA NAJ GA VODI TITO ALI MALENKOV..."

POUDARJA SENATOR LANGER IZ N. DAKOTE V AMERIŠKEM SENATU

V severnoameriškem kongresu so nedavno zopet razpravljali o kreditih, ki jih je naklonila ameriška vlada jugoslovanskemu komunističnemu režimu. Ob tej priliki je povzelo besedo več senatorjev in poslancev, ki so v svojih govorih opozarjali na nedoslednost ameriške vlade ko na eni strani izjavlja, da se bori proti komunizmu, na drugi strani pa pošilja svojo pomoč komunistu Titu in s tem pomaga, da z ameriško pomočjo vzdržuje še naprej svojo komunistično diktaturo.

Senator Langer iz N. Dakote je v senatu med drugim naglašal:

"Čeprav je želja naše države, da ostanemo s temi (komunistični op. ur.) državami v kolikor toliko normalnih odnosih, se mi zdi bedasto imenovati jih demokratske, oziroma trditi, da se njihov politični in gospodarski red dasta primerjati s tem, kar mi pojmujejo pod demokracijo.

Kakšno domišljijo imajo nekateri ljudje, da si držejo nazivati Titovo Jugoslavijo za demokratično? Ali ni to popolnoma komunistična država, ki je svobodnemu udeleževanju prav tako nasprotna, kakor Rusija, Kitajska in druge komunistične države? Ali ni mogoče, da je spor med Titom in gospodarji v Kremlju, ki jih je zaenkrat postavil na nasprotni strani, samo začasen?

S tem, da sta se Stalin in Trocki skregala, Trocki še ni postal demokrat! Ni ti postal Trocki s tem vreden našega večjega zaupanja.

Stalinova smrt je verjetno pospešila Titov povratek v krog ruskih satelitov. To bi ne bilo čudno in prav nič ponižujoče za Tita ali Malenkova. Tak razvoj ne bi bil v ničemer težji, kakor je bil svoje dni v primeru Hitlerja in Stalina, ki sta si kar čez noč padla okoli vratu. Posledica tega objema bi bila za Evropo katastrofalna, če ne bi Hitler napravil neumnosti in napadel svojega sovjetskega zaveznika.

Na vsak način je treba pibiti tole: Ako je komunizem zlo, ki ponižuje in podivja človeka, potem je komunizem zločinski, pa naj ga vodi Tita ali Malenkovi ali kdo drugi.

Primeri iz zgodovine nam dokazujejo, da krvave tiranije rodijo še bolj krvave revolucije. V teh se poteptanci dvignejo proti tiranom, ker ne verujejo več v človekovo poštenje in smatrajo, da so vrednote njihovega življenja brez cene. Kakor še vedno do zdaj, bo tudi tukaj zlo rodilo zlo...

Rad bi še poudaril, da se vse prošnje za pomoč, ki jih dobiva Kongres in ki dosegajo astronomske številke, opirajo na izmišljena poročila o dejanskem položaju. Menda nočete, da bi tukaj v Kongresu trdil, da so razlage, ki nam jih daje vlada, zlonamerno neresnične? Toda brez ozira na to, da je pomoč že sama po sebi ogromna, dejstvo ostane na naši vesti, da smo z denarjem podprli bajne lojalnega komunistični Tita, in pustili pasti našega zvestega zaveznika in tovariša v orožju Mihajloviča..."

Pa še delj se včasih spozabijo stari. Postaviva tale primer. Tebi se zahoče znanstvenega preiskovanja, pa sežeš po škarjah ali po nožu in drugih takih zanimivih predmetih. Stara zapazi Tvojo radovednost, pa ne pomisli, da brez radovednosti ni napredka na svetu. Zavpije nad Teboj, vzame Ti tisto zanimivo reč in Te morda celo krene po nežnem nedolžnem prstku! Da, bojim se, da se tako daleč včasih izpozabita stari in stari. Kako boš obvladala take zaplete v novih razmerah, ko ne boš imela nobenega zaveznika pod tisto streho?

Pa ko razmišljam o spoštovanju, gre moja bojazen še nekam bolj daleč. Ne bom rekel, tista nekdanja vrača, da je šiba kos nujnega pohištva, ali pa celo palica — no, to smo z združenimi močmi temeljito izkoreninili. Ti še ne veš, koliko organiziranja je bilo treba, pa koliko revolucij, da je do tega prišlo. Pa bo že prišel čas, ko se Ti bo tudi to razodelo. Toliko torej kar suponiram, da Tvoja stara in stari ne bosta skrila šibe med pohištvo, ki ga jima boš dovolila vzeti s seboj v novo stanovanje. Nismo pa še tako daleč, da bi jima mogla zabraniti vzeti s seboj tiste roke, ki so včasih predolge. In se bojim, da se bc včasih zgodilo kaj takegale: Ti boš krepko držala vajeti v rokah, kričala in se emerila, še primerno ritala boš, da bi se Tvoja voljica uveljavila in Ti vajeti ne ušle iz rok. Kdo ve, če se ne bosta stari in stara tako daleč izpozabila, da bo

Poslanec Burdick je pa v poslanski zbornici dejal:

"Rad bi vam predložil nekaj dejstev... Kdo je oborožil Sovjetsko zvezo? Mi smo jo oborožili. Dali smo ji 13 milijard dolarjev. Mi smo ji verovali. Šele zdaj vidimo, kako neumna in blazna je bila naša zunanja politika. Kdo je pomagal ustanoviti komunistično Kitajsko? Mi smo jo ustanovili. Mi smo dajali orožje Čang-kajsku. Rdeči so ga pobrali in si zgradili ogromno armado. Končno smo odkrili vsako pomoč nacionalni Kitajski, narkar so rdeči preplavili vse ozemlje. Kdo je oborožil komuniste v Indokini? Mi smo jih oborožili z našim orožjem. Mi smo pošiljali orožje nasprotni strani, toda rdeči so ga pobrali in še danes vladijo s seboj naše topove in naše tovorne avtomobile in si ustvarjajo novo, močno armado. Kdo je ustvaril Tita in ga postavil na noge? Mi smo to storili. Prav dobro se še spominjam, ko se je Kongres sestajal še v onem drugem poslopuju in smo glasovali za prvih 50 milijonov dolarjev, ki smo jih dali Titu. Kakor hitro jih je imel, je šel z njimi k Rusom v posteljo.

Jaz nisem še nikoli srečal v življenju človeka, o katerem bi vedel, da je komunist. Mislim pa, da bi vsakega spoznal

Velik uspeh slovenske umetnice

Cordoba, 22. novembra 1954.

Že več dni pred včerajšnjo nedeljo so cordobski listi napovedovali, da bo v nedeljo dne 21. novembra t. l. v gledališču Libertador General San Martin nastopila altistka ga Franja Golobova na povabilo direktorice in ob spremljavi cordobskega sinfoničnega orkestra. Listi so objavljali, da je ga Golobova dovršila konservatorij v Ljubljani. Obširno so pisali o njenih uspehih in opernih in koncertnih odrih v Evropi, zlasti na raznih mednarodnih pevskih prireditvah. Dalje so navajali, da v zadnjih letih nastopa na elitnih koncertih v Buenos Airesu. O njenem glasu so naglašali, da je izredno lep in mogočen in da je ga Golobova "una artista de voz lirica privilegiada". Razumljivo je, da so tako vzbudili veliko zanimanje in pričakovanje.

Ko je včeraj na koncertu v prvem delu odpeala Brahmsovo Rapsodijo ob spremljanju sinfoničnega orkestra, je s svojim glasom, dovršeno tehniko ter globoko interpretacijo Brahmsove muzike in Goethejevega besedila presegla vsa pričakovanja. To je dokazal aplavz občinstva, kateremu se je pridružil tudi celoten orkester. Izredno je bilo število onih, ki so prišli gospej že med prvim odmorom osebno čestitati. Med temi je gospa Golobova s hvaležnostjo in veseljem sprejela tudi čestitke, ki jih ji je izrekel v imenu Slovencev v Cordobi g. Janko Jazbec, katerega sta spremljala g. Mravlje in Gaser. G. Jazbec je poudarjal, da so Slovenci v Cordobi ponosni, da uživa slovenska umetnica tako priznanje.

vsaj z golo roko padlo po Tebi, čeprav šibe v hiši ne bo? In ko bi padlo po kakšnem spodobnem delu telesa, bi človek še molčal. Pa se bojim, da bo plosnilo — saj se skoraj bojim zapisati — po ritki! Morda ne ravno po goli, pa vendar! Tudi če ni ravno gola, občuti tak plosk, prav bridko občuti. Morda ne ravno zaradi kakšnih bolečin. Pa vemo iz skušnje, da pomanjkanje spoštovanja še vse bolj boli.

Mojca, ker si še majhna, ne smem natipkati predolgega pisma. Razume se, da bi Ti imel še veliko povedati, pa bova vendar tudi za prihodnjic še kaj pripravila. Zaenkrat uravnavaj svoje nadaljnje življenje po teh navodilih. Oprost, saj nisem mislil besede tako "vzgojno" postaviti. Hotel sem reči; po teh migljajih. Saj je verjetno že to preveč "vzgojno" zapisano. Verjemi, da nisem hotel s tem pismom nič drugega kot zaupno s Teboj spregovoriti, zakaj mi stari gremo težko skozi življenje, če nam kdo od Vas mladih ne izkazuje zaupanja. In sem prepričan, da se Ti in jaz do konca razumeva. Zato, ker se Ti po vseh poročilih sijajno razvijáš, pa še bolj zato, ker veš, čigava si. In tudi to veš, da sem jaz ponosen na zlašto s Teboj. To pravzaprav vse pove.

Pojdi, pisemce moje, na pošto! Golobčki naj Te ponesejo Mojci in naj potrpežljivo čakajo, da bo Mojca napisala odgovor. — Tvoj prastric.

ZAHVALA PAPEŽA PIJA XII ZA PESNIŠKO ZBIRKO "MARIJI"

Č. g. Dr. Pavel Robič v Rimu je v imenu Založbe Svobodna Slovenija v Buenos Airesu poslal papežu Piju XII najnovejšo pesniško zbirko Jeremije Kalina — dr. Tineta Debeljaka *Mariji*.

Dne 26. oktobra t. l. je prejel iz Državnega tajništva Njegove Svetosti zahvalno pismo naslednje vsebine:

Prečastiti ste Njegovi Svetosti v imenu založbe poslali en izvod religioznih pesmi *Mariji*, ki jih je spesnil v slovenščini Jeremija Kalin.

Naročeno mi je, da tako Vam, kakor tudi založniku pesniške zbirke sporočim zahvalo Svetega očeta za ta ponovni izraz pozornosti.

Ko Vam to po visokem naročilu sporočam, ostajem z izrazi odličnega spoštovanja

vdani
Montini, I. r."

na prvi pogled. Dobro bi bilo, da bi jih tudi ameriško ljudstvo poznalo. Čas bi že bil. Kakšen pomen pa ima naša trditev, da homo pognali komuniste ven iz Evrope in Azije, če jih tukaj tipimo pred svojim nosom?"

("Pregled")

Izseljenska nedelja

V drugem delu koncerta je ga Golobova s prav tolikšnim uspehom odpeala Respighijevo pesnitev "Il Tramonto". Odobravanje občinstva je bilo tolikšno, da se je morala ponovno in ponovno priti na oder zahvaljevat. Splošno so poudarjali, da takega petja v Cordobi še niso čuli in da naj ga Golobova čimprej zopet pride.

Koncert se je vršil pod pokroviteljstvom vlade province Cordoba in ga je mojstrsko dirigiral direktor sinfoničnega orkestra v Cordobi Olgerts Bistevins. — I. Pr.

Izseljenska nedelja

Vsako leto je prva adventna nedelja izseljenska nedelja. Posvečena je vsem beguncem in izseljencem, ki so morali zlasti po drugi svetovni vojni zapustiti svoje domove in domovine ter se podati v tuji svet.

Kakor prejšnja leta so tudi letos argentinske cerkvene oblasti izdale okrožnico vsem dušnim pastirjem. V njej naročajo vsem župnikom, da naj bodo na prvo adventno nedeljo, ki je letos že 28. novembra, po vseh cerkvah svete maše in molitve za izseljence in begunce. Duhovščina in verniki naj tega prosijo zanje Sveto družino, naj jih sprejme pod svoje varno zavetje.

Univ. prof. g. dr. Ivan Ahčin spada gotovo med najvidnejše predstavnike slovenske protikomunistične emigracije v svobodnem svetu. Doma je bil znan po svojih aktualnih uvodnikih v "Slovencu", ki jih je podpisoval z označko "Drin". Poleg svojega poklicnega časnikarskega dela se je vidno udeleževal v slovenskem katoliškem kulturnem in političnem življenju. Že doma se je v predvojnih letih poglabil v študij socialnih vprašanj ter je o sociologiji predaval na teološki fakulteti v Ljubljani. Doma je tudi spadal med najboljše poznavalce komunistične ideologije. Iz tega področja je objavil zanimivo brošuro o komunistični mladini.

V emigraciji g. dr. Ahčin neumorno nadaljuje s svojim javnim udeleževanjem. Na teološki fakulteti predava naprej sociologijo. V tej stroki se je ob svetovnih avtoritetah tako spopolnil, da je danes med Slovenci brez dvoma največji in najboljši sociolog. To potrjuje tudi njegova "Sociologija", ki je izšla leta 1953 v Bs. Airesu. Avtor svoje delo nadaljuje ter piše že drugi del, ki bo verjetno izšel prihodnje leto.

V Argentini je g. dr. Ahčin izdal leta 1953 tudi knjigo "Ob jubileju papeških okrožnic 'Rerum Novarum' in 'Quadragesimo anno'". Je tudi predsednik Stalnega odbora za prirejanje socialnih dni v Argentini.

Za Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1955 je g. dr. Ivan Ahčin napisal študijo

"NAUK O RAZVOJU V LUČI ZNANOSTI IN VERE"

Tudi v tej študiji se je g. dr. Ahčin pokazal mojstra, ki obravnavano snov tako obvlada, da jo drugim prikazuje in pojasnjuje s tako lahkoto in s takim jezikom, da je razumljiva tudi preprostemu človeku.

ARGENTINA

Vlada je izdala odredbo, s katero na vseh argentinskih osnovnih in srednjih šolah usanavlja mesto duhovnega vodje, ki bo imel nalogo skrbeti za moralno vzgojo učencev ter učenk.

Predsednik general Peron se je udeležil slavnosti, ki so bile ob priliki otvoritve novega sedeža Argentinske dijaške lige, ki je bila nedavno ustanovljena z namenom, da se doseže enotni sistem v športni vzgoji mladine.

V Bs. Aires je prispel na prijateljski obisk župan kanadskega mesta Lewis v provinci Quebec Mr. Adeward Begin.

Argentinsko delegacijo na sedanji vseameriški gospodarski konferenci v Petropolisu pri Rio de Janeiro vodi minister za trgovino dr. Cafiero.

V Asuncionu v Paragvaju je bila podpisana nova trgovinska pogodba med Argentino in Paragvajem, ki predvideva medsebojno izmenjavo blago v višini nad 42 milijonov dolarjev.

V vseh argentinskih državnih uradih je od ponedeljka 22. nov. začel veljati letni delovni čas, t. j. uradne ure so od 7. ure zjutraj do druge ure popoldne. Tra urnik bo v veljavi do 15. marca 1955.

Hipotekarna banka v Buenos Airesu je v mesecu oktobru odobrila raznim prosilcem posojil v višini 526 milijonov pesov za zidanje stanovanjskih hiš.

V mestu Eva Peron so prejšnji petek slavili 72. obletnico ustanovitve tega mesta, ki se je kot znano poprej imenovalo La Plata.

V Argentini se je ustanovila industrijska družba Johann Faber Argentina S. A. Industrial y Comercial, ki bo zgradila veliko tovarno za izdelovanje znanih svinčnikov Faber. Kapital za ustanovitev omenjene industrijske družbe je dala nemška — Castelli, njena podružnica v Braziliji Lapis Johann Faber Ltda in skupina argentinskih industrialcev.

V Mar del Plata so v soboto odprli kazino z znanimi igralnicami. Tako se je v tem morskem kopalnišču začela letna sezona.

Grška vlada je odlikovala zunanje ministra dr. Remorina z velikim križem odlikovanja kralja Jurija I. Odlikovanje mu je izročil grški veleposlanik v Buenos Airesu.

Argentinska šolska ladja Bahia Thetis, ki je 26. aprila t. l. odplula na študijsko potovanje s kadeti zadnje letnika pomorske akademije, se je v nedeljo vrnila v buenosaireško pristanišče. Na svojem študijskem potovanju je obiskala 22 ameriških in evropskih pristanišč. Njena posadka in kadetje so bili povsod prisrčno sprejeti.

V Argentini se mude predstavniki nemškega veleindustrijskega podjetja Krupp iz Essena zaradi soudeležbe tega podjetja pri zgraditvi argentinske težke industrije.

V mestu Posadas, glavnem mestu nove argentinske province Misiones, je te dni sedela ustavodajna skupščina. Sprejela je ustavo za to provinco. Volitve poslancev, guvernerja in viceguvernerja bodo 21. marca 1955.

Poslanska zbornica nove provincije Misiones bo imela 38 poslancev, t. j. na vsakih 10.000 prebivalcev po enega poslanca.

Po daljšem bivanju v Evropi se je vrnil v Buenos Aires Juan M. Fangio, svetovni avtomobilski prvak. Avtomobilisti so mu na letališču priredili velik sprejem.

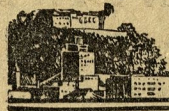
V Buenos Airesu se je mudil nekaj dni na prijateljskem obisku državni tajnik za zun. zadeve zahodnonemške vlade dr. Hallstein. Imel je več razgovorov z argentinskim zun. ministrom dr. Remorinom. Bil je sprejet tudi pri predsedniku republike.

Prosnetno ministrstvo je objavilo sporočilo, da za prihodnje šolsko leto ne bo sprejemnega izpita za prvi razred srednjih šol.

VIŠINSKI MRTEV

V New Yorku je umrl zadet od srčne kapi Andrej Višinski, sedanji sovjetski delegat pri ZN, prej pa eden največjih krvnikov Stalinovega komunističnega režima. V letih največjih preganjanj v ZSSR ok. 1930. je bil Višinski glavni tožilec na svetovno znanih procesih velikih Stalinovih čistk, ki so stale življenje več desetlin milijonov Rusov.

Oba.

Novice iz Slovenije

TITO POZIVA: JEJTE MANJ KRUHA!

Pred kratkim je govoril Tito na javnem shodu v Oostrožnem in pozval prebivalstvo, da naj odslej je manj kruha. Rekel je, da je bila žetev letos slaba in da je znašala samo 1.600.000 ton, namesto 2.500.000 ton, kolikor so pričakovali. Zato bo morala Jugoslavija uvoziti nad 130.000 vagonov žita. Seveda bodo največ uvozili iz ZDA. Ker ne bo kruha, vabi zato Tito prebivalstvo, da naj je več fižola in krompirja. Nato pa je omenil, da je Jugoslavija med vsemi državami v Evropi na prvem mestu glede tega, koliko kruha poje prebivalstvo. Vsak Jugoslovijan poje letno povprečno 200 kg kruha, v Italiji 154, v Franciji 126, v Nemčiji 124 in na Nizozemskem 99 kg.

Tega pa Tito ni povedal, da je kruh sam kot glavna prehrana na prvem mestu tam, kjer živi prebivalstvo obubožano in v tako slabih razmerah, da si druge hrane ne more privoščiti. Ako je v drugih državah odstotek kruha manjši, je to zaradi tega, ker more prebivalstvo uživati bolj mnogolično hrano in ima toliko denarja, da si to lahko privošči. V Jugoslaviji pa je režim prebivalstvo tako izropal, da se je res moglo in moralo prehranjevati samo s kruhom. Mnogolično in obilnejšo hrano pa si lahko privoščijo samo člani partije in prikladniki režima. Ker pa rabi režim dežve, tudi vključno pomanjkanju izvažajo vse, kar lahko vnovič v tujini, dasi bi z drugimi takimi domačimi pridelki mogel omogočiti, da bi ljudje res lahko "uživali manj kruha." Tako pa bodo morali otepati sedaj res da več krompirja in fižola, ako bodo tudi zato imeli dovolj denarja.

V Ljubljani je 19. oktobra umrl prof. Vladimir Žitko.

Autobusi, tramvaji in trolejbusi prepeljejo vsak dan v Ljubljani 82.000 ljudi.

Komunistični poslanec Dušan Diminič je "dal ostavko" na svoj položaj. Časopisna poročila navajajo, da so "volilci njegovega kraja izrazili nezadovoljstvo o njegovih političnih dejavnosti v zadnjih mesecih".

Pevski zbor ljubljanske Glasbene matice in zbor mariborske opere sta skupno nastopila s člani mariborske filharmonije z Dvořakovim "Mrtvim ženom" najprej v Mariboru, nato pa tudi v Ljubljani.

Gospodarstvo v titovem "socialističnem raj" je v veliki krizi. Tudi prehrana se je v zadnjem času poslabšala. Tako so med drugim prepovedali peko in prodajo belega kruha. Odredili so mletje enotne moke, na 100 kg smejo pripraviti samo 5 kg bele moke. Ta bo za sanatorije in za komunistične veličine. Stornilnost delavstva je močno padla. Stavbniki delavci n. pr. napravijo sedaj samo 20% tega, kar so napravili prej, pa še to je za 50% slabše kot je bilo poprej. Delavci med delavnim časom postajajo in štedijo svoje moči. Pravijo, da je za tako plačo, kakor jo prejemale, še to preveč. Ob prostem času delajo drugje in za večjo plačo. Na vodilnih mestih so

komunisti postavili svoje ljudi. Njihova strokovna usposobljenost je taka, da so n. pr. samo v enem mesecu uničili odnosno pokvarili 5 turboagregatov: enega v Valenju. Povzročena škoda 6,5 milijard din. Drugega so pokvarili v Zenici ter povzročili škodo "skupnosti" v višini 8 milijard. Tretjega so uničili v Rajhenburgu, dva manjša pa na Hrvaškem.

Slovensko brodersko podjetje "Slovenija linije" s sedežem v Ljubljani in s pristaniščem za svoje ladje v Piranu, je ladjo "Sirob", katero je prevzelo od svojega predhodnika "Val" prekrstilo v "Dolenjko". Podjetje je sedaj nabavilo že dve novi ladji "Stajerk" in "Gorenjko". Zadnja je bila zgrajena leta 1951. Skupna nosilnost vseh ladij "Slovenija linij" je seveda še začetniško malenkostna 4715 ton. Brodersko podjetje namerava odpreti liniji iz Trsta za Levant ter v letnih mesecih skozi Gibraltar za baltičke države. V glavnem bo lo pa ladje te družbe vozile v razna sredozemska pristanišča.

Na akademiji, ki so jo za izseljence priredili v avgustu mesecu v Ljubljani sed. kom. oblastniki, je govoril v imenu Glavnega odbora Soc. zveze delovnega ljudstva sed. predsednik Izseljske matice Ivan Regent. Na sporedu te akademije sta bili tudi točki emigrantov pianista Antona Solerja iz Bs. Airesa in pevke Florence Siskovich iz Clevelanda.

Pri Državni založbi Slovenije zhajajo zbrana dela Josipa Stritarja, nekdanje "osrednje osebnosti slovenske literature", kakor ga je označil pok. dr. Prijatelj. Stritarjeva zbrana dela ureja in komentira dr. Fr. Koblar. Celotno Stritarjevo pesniško delo je izšlo v dveh obširnih knjigah, v nedavno izišli tretji knjigi so pa objavljeni Stritarjevi spisi v prozi.

Planinska založba v Ljubljani je za triglavskim župnikom Jakobom Aljažem izdala v zbirki "Naši veliki planinci" opis dela in osebnosti Baltazarja Hacqueta, prvega raziskovalca slovenskih Alp. Knjižico je spisal J. Westner.

Jože Pahor je napisal zgodovinski roman Serenissima.

Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala v prevodu Nika Koširja roman španskega pisatelja Vicente Blasca Ibañeza "Katedrala".

Na Bledu bodo leta 1956 veslaške tekme za evropsko prvenstvo.

Izvršni svet LSR je imenoval komisijo zastopnikov visokih šol in drugih javnih delavcev za pripravo predloga za združitev univerze, Tehnične visoke šole in samostojne agronomsko-gozdarsko-veterinarske fakultete v enotno univerzo.

Časopisna poročila navajajo, da je po nekaterih republikah v Jugoslaviji alkoholizem postal že resen problem. Oblasti so začele z akcijo za njegovo omejevanje. Tako je n. pr. Higijenski zavod za Bosno in Hercegovino izdelal potujočo razstavo, na kateri je z grafikoni prikazan razvoj alkoholizma, njegova škodljivost za zdravje itd. Na razstavi so bili navedeni tudi naslednji po-

datki: V Jugoslaviji pridelajo letno 50.000 vagonov sliv. Od tega jih predelajo v žganje 37.000 vagonov. Ker vsebujejo bosanske slive 14% sladkorja, se uniči na ta način okrog 5.000 vagonov sladkorja v vrednosti 5 milijard dinarjev. Grozdja dozori v Jugoslaviji letno 77.000 vagonov. V vino ga predelajo okrog 68.750 vagonov. Ker vsebuje grozdje 20% sladkorja, se uniči s tem 14.000 vagonov sladkorja, kar predstavlja vrednost 14 milijard dinarjev. Če bi teh 19.000 vagonov sladkorja iz sliv in grozdja uporabili kot hrano, bi prišlo na vsakega prebivalca v Jugoslaviji 10 kg sladkorja na leto. V Jugoslaviji pridelajo letno 38.000 vagonov vina in 16.000 vagonov žganja. Na vsakega prebivalca pride tako 6.6 litrov žganja in 24 litrov vina. Računajo, da je v Jugoslaviji 5 milijonov vinskih pivcev in pivcev žganja. Vsi ti popijejo letno 455 milijonov litrov vina in žganja. Za to pijačo izdajo več kot 45 milijard dinarjev.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

IZLET SLOVENSkih FRANTOV IN DEKLET

V nedeljo 21. novembra je imela slovenska mladina v Buenos Airesu zopet svoj dan. Izbrala si ga je za izlet v veliki park Los derechos de la Ancianidad, ki leži ob glavni cesti med Buenos Airesom in mestom Eva Peron.

Vabilu Slovenske dekliske organizacije in Slovenske fantovske zveze se je odzvalo nad 140 fantov in deklet. Vsi so se zbrali v nedeljo pred osmo uro na Victor Martinez 50. Ob osmi uri so bili pri maši v župni cerkvi sv. Julije, nato so pa zasedli prostore v pripravljenih omnibusih in se odpeljali v omenjeni park.

Dan je bil sončen in lep, kar je še povečevalo veselo razpoloženje mladine. V parku so fantje in dekleta prebili ves dan. Razdeljeni v razne skupine, so igrali razne igre. Eni so uživali v netermični tekmi, drugi so preizkušali svoje sposobnosti v odbojki, tretji so se vozili s čolni po reki, ostali pa se zabavali z drugimi igrami. V vsem parku je vladalo pravo mladostno raspoloženje in slovenska pesem se je razlagala povsod naokoli.

V večernih urah so se slovenski fantje in dekleta vračali nazaj v prestonico. Vsi so bili zadovoljni, da so lahko v prosti naravi in v svežem ter čistem zraku preživeli tako lep dan. Veseli po so bili tudi nekateri odrasli, ki so se prav tako odzvali vabilu slovenske mladine, da skupno z njimi prebijejo en dan na izletu.

Družabni večer Slovenske kulturne akcije

"Srečanje ustvarjalcev z občinstvom", kakor so prireditelji imenovali nedeljski družabni večer v Deklevovem salonu, je pod vodstvom pisatelja Zorka Simčiča lepo uspelo. Program je začel predsednik SKA g. Ruda Jurčec, za njim pa sta govorila gg. dr. I. Ignacij Lenček ter dr. Tine Debeljak, čigar pripovedovanje o srečanjih s starejšimi ustvarjalci je občinstvo topla odobravalo. O proble-

Na medfakultetni konferenci predstavnikov kmetijsko-gozdarskih fakultet je bilo sklenjeno, naj študij gozdarstva traja 9 semestrov namesto dosedanjih 8.

V Ljubljani je koncem avgusta praznovala 85 letnico rojstva Avgusta Danilova, za razvoj slovenskega gledališča zaslužna umetnica.

Umrli so. V Ljubljani: Frančišek Pengov, upok. profesor škofijske gimnazije v št. Vidu, Karol Kunc, Franc Grobčič, železničar, Marija Dermaš, roj. Cesar, Franja Lukner in Pavel Blaznik, abiturient I. gimnazije v Celju (se smrtno ponesrečil v planinah), Florjan Pahor, posestnik na Brezjah, Ivan Avguštin, traktorist kmet, zadruga v Godešiču, Anton Marinčič, gostilničar in posestnik v škocijanu, Slavko Šarabon, obratovodja Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču, Franc Martinjak na Dobrovi, Mimi Pirce, roj. Sajovic v Kranju, Jakob Presetnik v Savljah in Frančiška Cedilnik v Krašnji.

mih SKA je občinstvu govoril g. Lado Lenček CM kot njen blagajnik. Omenil je, da je v članstvo stopilo doslej okrog 100 oseb. Na sporedu so bila dalje vprašanja in odgovori v radijskem stilu ob sodelovanju gg. Simčiča, Slavka Skabernetna, Kristofa, Silva Lipuščka in Boštjana Petrička. Zapel je tudi kvartet: dr. Julij Savelli - Božo Fink - Rudi Bras - Silvo Lipušček ter tercet sester Silvo Lipušček ter tercet sester Finkovih. Igralca Vanda Majcen in Maks Borštnik sta kot Romeo in Julija prikazala težave z odrskimi vajami v emigraciji. Kot novodobni Diogenes je nastopil Tineček Debeljak ml., išočec mecena SK akcije.

Bogat je bil srečolov. Od 12 dobitkov umetniške loterije so trije prišli v last srečnih dobitnikov. Ostali dobitki ostanejo za prihodnjo loterijo. Navzočih je bilo na družabnem večeru po cenitvah prirediteljev okrog 170 rojakov.

Posmrtno razstavo del — slikarja MARIJANA KORITNIKA priredi Slovenska kulturna akcija v soboto in nedeljo 4. in 5. decembra t. l. v prostorih Društva Slovencev v ulici Victor Martinez 50. Ta razstava bo pokazala Koritnika kot ustvarjalca izvornih umetnin. Nekaj tega so sicer že lahko videli obiskovalci grafične razstave izseljenskih umetnikov, toda v celoti bomo spoznali Koritnikovo umetniško zapuščino šele na tej razstavi. Začetek razstave bo v soboto 4. 12. t. l. ob osmih zvečer in bo združeno s komemoracijo, ki jo izvede svojemu članu v počastitev pevski zbor "Gallus". Sodelujejo tudi druge organizacije, v katerih je pokojni kulturni delavec živel in ustvarjal.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Naceta Groharja in njegove žene ge Marije, roj. Moder se je rodil sinček. Sinček je prav tako razveselil prejšnjo soboto družino g. Jožeta Repovža in njegove žene ge Majde, roj. Kavčič. Družino g. Franca Robiča in njegove žene ge Marije, roj. Titoff je pa razveselila hčerka. Srečnim staršem naše čestitke.

Da bo naša pristava cvelela

Tabor slovenske mladine, ki se je vršil dne 14. novembra t. l. na Pristavi v Moronu, je s presenetljivo in drzno jasnostjo dokazal, da je z mladimi in idealnimi silami možno doseči to, kar se je pred časom zdelo še dvomljivo: spreminiti Pristavo v košček domovine, v naš skupen dom, kjer se prosté in razločevale važne stvari: narodna rast slovenske mladine; ohranjanje slovenske mladine; utrjevanje celotne slovenske skupnosti. Tako postaja Pristava naš skupen dom, naš skupen trud in doprinos. Namen Pristave je: biti kraj oddiha, razvedrila, kraj iskrenosti slovenskih src.

Vse, kar je bilo okrog Pristave v preteklosti, naj ostane za nami. Stopimo v novo dobo, v novo iskreno sodelovanje, kajti ne samo mladina, ampak mi vsi hočemo živeti "pod svobodnim soncem". Ob naši Pristavi se bodo odločevale važne stvari: narodna rast slovenske mladine; ohranjanje slovenske mladine; utrjevanje celotne slovenske skupnosti. Tako postaja Pristava naš skupen dom, naš skupen trud in doprinos. Namen Pristave je: biti kraj oddiha, razvedrila, kraj iskrenosti slovenskih src.

Slovenska mladina s svojimi načrti in s svojim zemljiščem ob Pristavi ničesar ne ruši in z nikomur ne tekmuje. Odločno in požrtvovalno dopolnjuje delo Pristave. Dovolj jasno je že dokazala, da so uspehi Pristave v mnogočem sad njenega truda in požrtvovalnosti. Slovenska dekliska organizacija in Slovenska fantovska zveza s svojimi 49 deleži na Pristavi ustvarjata vse pogoje in odločno pospešujeta tako ureditev Pristave. Zato tudi iskreno vabita vse svoje številne prijatelje, člane vseh mladinskih organizacij in vse Slovence, da pomagajo urediti Pristavo tako, kot si jo mi vsi želimo: Pristava naj bo naš skupen kraj, kjer se družijo slovenske misli kjer se razlega slovenska pesem in uveljavlja slovenska poštenost. Tako pa bo Pristava lahko prav kmalu, če bomo mi vsi izpolnili svojo častno dolžnost, ki je: doprinesiti svoj prispevek Pristavi z nakupom deležev, pomagati z nasveti in mnenji pa tudi s kritiko in pritožbami, a vedno na pravem mestu, na prav način in ob pravem času. Potem bo Pristava tako naša kot še ni bila doslej in tudi mladina bo našla na Pristavi temeljne pogoje za svoj narodni obstoj. Tako Pristavo podpiramo in — ker so dani vsi pogoji za to — tudi odločno pomagamo ustvarjati.

Vsak na svojem mestu, vsak ob svojem času in vsak na svoj način vršimo vsak svojo dolžnost! Vse pa delajmo iz velike ljubezni do svojega naroda in svoje skupnosti. Slovenstvo — doma in na tujem — pa bo te naše žrtve sprejelo in močno živelo iz njih.

Buenos Aires, 20. novembra 1954.

Odbor
Slovenske Dekliske Organizacije
Odbor
Slovenske Fantovske Zveze

Ob osemdesetletnici pisatelja F. K. Meška

Mali "Meškec", kakor ga je imenoval Izo Cankar v Obiskih, je zdaj postal osemdesetletnik: monsignor F. Ks. Meško, dekan na Selih pri Slovenjgradcu. Menda ni bil noben slovenski pisatelj svoj čas bolj znan v svetu, kakor Meško, zlasti po zaslugi Čehov. V moravskem Uberskem Hradištu sem svoj čas obiskal postajenačelnika Horsaga, ki je veliko prevajal Meška; v Pragi sem se sestajal s prof. Páte, velikim sokolskim delavcem, ki je Meška skoraj v celoti prevel v češčino in so Meškove novele našle pot tudi v Ottovo knjižnico, nekakšno "reklamo". Ko sem obiskal v l. 1936 Lužiške Srbe v Budišinu, se je pri Serbski Matici tiskal ravno prevod njegovega Volka spokornika; o katerem pa dvomim, če je zagledal beli dan, kajti prav tedaj so Matico zaprli. Gotovo so ga prevajali v lužiščino pod vplivom prof. Pate, ki je bil velik pobornik za njihov jezik in kulturo. In prav ta Páta je bil med zadnjo vojno ustreljen kot talec po nemški soldateski. In tudi Meško bi skoraj našel v istem času podobno smrt, le da v križanju ognja med hrvatskimi vstaši in srbskimi četniki. In to v Palah pri Sarajevu ob četniškem zavzetju decembra 1941, kamor se je Meško po nemški okupaciji zatekel kot

pregnanec iz svoje štajerske, v tistih Palah in v istem samostanu, kjer sem nekaj mesece prej (aprila 1941) bil gost tistih sester (tudi slovenskih), katerim je bil Meško duhovni oskrbnik in katerih zverinski pokol nam je opisal še leta 1944 v DS (opozarjam ob tej priliki, da je takratna cenzura članek do nepoznanja izmaličila), in še po vojni v raznih člankih.

Četniški škorenj — piše — je že zadel na njegovo glavo, da bi mu strl lobanjo. Pa ga je pozneje rešil slovenski četnik, da je spet našel pot v domovino. Tako se je v drugi svetovni ponovila njegova begunska usoda iz prve svetovne vojne, ko mu je kot župniku v Ziljski dolini grozila smrt od Nemcev in je za vedno bežal iz svoje Koroske, ki jo je izbral za delovanje svojega duhovnega poklica, svoje druge domovine po svoji rojstni štajerski (rojen 28.X.1874 pri sv. Tomažu v Slovenjkih gorah).

F. Ks. Meško je zanimiv slovenski pisatelj, zveza med naturalizmom in čuvstveno moderno novo romantiko. Če je začel kot bogoslovec z naturalistično zasnovanim, pa idealistično rešenim romanom Kam plovemo?, je kmalu na to s svojimi najznačilnejšimi novelističnimi knjigami izpred 50tih let — Ob tihih ve-

čerih in Mir božji (1905) — uvedel v našo literaturo vmesni literarni slog med psihološkim realizmom in pesniško stiliziranim sentimentalizmom ženske čuvstveno mehknobnost, ki je rodila pozneje poseben literarni samostalnik "meškoobnost". Ta njegov romantizem predstavlja osnovo, iz katere je pognala poznejša dominsvetovska duhovno realistična šola tako s Pregljem, kakor z generacijo 1914 (Velikonja), ki je v Zori navezala na Meškovo premaganje naturalizma. Tega je gledala uredničenega zlasti v povesti Na Poljani, temu simbolu Domovine, ljubljene in izdajane, trpeče in znova vstajajoče iz zapuščeni. Podobno njegova drama Mati, z isto vsebino. Meško je postal skoraj geslo tega katoliškega pisateljskega rodu (Grivec)... do 1914, ko je pri mladih začel že bledeti kult sentimentalizma in dobil na veljavi poduhovljeni, ekspresivni realizem. V tem času pa je dal Meško dve zanimivi umetnini: Legende o svetem Frančišku, v katerih je prišla do izraza njegova najpristnejša poezija in sila, ter dramo Pri Hrastovih, v kateri je še enkrat plačal davek svojemu naturalizmu, iz katerega je izšel, da ga vnovič premaga v pravljici in legendi, kamor se je tako rad zatekal odslej. Njegove mladinske knjige, zlasti nekaj zvezkov Mladim srcem, so postale poleg drugih (Volk spokornik, Našim mladim) prijetno mladinsko čiti-

vo, njegova dramska legenda Gobavi vitez pa mnogo igran misterij, dasi utruja njegov stilizirani neživljenski slog. Pred vojno, kakor tudi po njej, je napisal več svojih spominov (Listki). Iz srca in sveta. Vsekakor pa bo ostal v naši literaturi kot pisatelj svoje osebnostne manire, ki se je kmalu preživela, in kot ustvarjalec nekaj lepih slovenskih novel-zlasti iz zbirki Mir božji, Tih večeri, Slike itd. Njegov pomen je pa velik v razvojni liniji našega literarnega sloga, dasi ne predstavlja več sam po sebi tako vrednoto, kakor se je mislilo pred 50 leti, temveč je le bolj neorgansko zmes naturalizma in idealizma, ki je rodil "meškoobnost"; v nadaljevalcih njegovega idealističnega pravca pa realnejšo grotesko, legendo in balado (Pregelj), pa tudi metafizični realistični roman.

Dobil pa je Meško v slovenski književnosti svoje mesto kot začetnik novega idealističnega poleta, ki je prav v mladih rojakih svojih Slovenskih gorci (Kocipru in Krivecu) dobil nadaljevalce, toda bolj resnične in impresivji pokrajine kakor pa jo je Meško gledal skozi meglo svojih miselnih snovanj.

Ob osemdesetletnici gleda msgr. Meško lahko z zadoščanjem na svoje življenjsko delo, s katerim je zvesto služil Bogu, Domovini in Lepoti.
Bs. As. Tine Debeljak.

ZBORNİK - KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE za leto 1955

je najprezentativnejša slovenska knjiga v izseljenstvu. Na 272 straneh velikega formata izredno bogata vsebina in 140 slik.

V prednaročilu in predplačilu DO 28. NOVEMBRA

stane 43 pesov. Po 28. novembru, ko bo knjiga izšla, bo cena 50 pesov. Za pošiljatev po pošti doplačilo 5 pesov.

Prednaročila in predplačila sprejemajo do vključno 28. novembra:

1. Pisarna Društva Slovencev, Víctor Martínez 50; 2. Casa Boyu, Olazabal 2388; 3. Santería y Papelería "Santa Julia", Víctor Martínez 39; 4. G. Ivan Lužovec, Slovenska vas v Lanusu; 5. Fotografije Lojze Erjavec, Alvarado 350, R. Mejia; 6. Gdč. Renata Ašičeva, Méjico 5271, V. Martelli; 7. G. Pavel Homan, Temple 2147, J. D. Perón (ex Munro); 8. G. Miro Kovač, Almeyra 530 San Martín; 9. Brivnica in parfumerija "Los Alpes", g. Žnidar, Calle Drysdale 5614, Carapachay; 10. G. Andrej Krošelj, Pueyredón 744, Ciudadela; 11. Gdč. Marjan Zidan, Lurdes.

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1955 je knjiga trajne vrednosti.

SLOVENC I P O S V E T U

Avstralija

Gospodarski uspeh. Stanko Božič iz Perth je izumil zlojživljivi stol, na katerem človek lahko sedi, se naslanja ali pa leži, kakor pač želi, ne da bi bilo treba zato posebej vstajati in kaj urejati. Božič si je dal izum patentirati v Avstraliji. — Franc Frigula, biv. gostilničar in mesar na Pobrežju pri Mariboru je v Belmontu ob glavni cesti blizu Perth odprl mesarijo in trgovino s suhomesnato robo.

Rev. P. Rudolf Pivko je nedavno obiskal slovenske naseljence v Južni Av-

straliji in Viktoriji. Svoj obisk je opisal v kratkem pismu za "Misli". V njem med drugim ugotavlja: "Z obudovanjem in radostjo sem obiskoval naše družine po Južni Avstraliji in Viktoriji. Smo v resnici sinovi najmanjšega naroda, toda nikdar med zadnjimi. V skrbi za svoje domove in lepše življenje smo v varčevanju skoraj med prvimi. Povsod vesel in radosten sprejem. Nismo se mogli vsi srečati. Da smo se pa z mnogimi srečali, gre zahvala mnogim našim fantom, ki so mi s svojimi avti omogočili krajšati daljave med domovi naših rojakov."

Ramos Mejia

V nedeljo 14. novembra t. l. je Kraljevni odbor Društva Slovencev priredil lepo uspešno proslavo slovenskega narodnega praznika, 29. oktobra. Živahen ton prireditvi so tokrat dali otroci iz slovenskega nedeljskega tečaja v Moronu. Njihov nastop pod vodstvom gospodične učiteljice Markeževe je bil prav poseben. Petje ramaškega slovenskega pevstva zbor, ki ga vodi g. Gabrijel Čamernik je dalo proslavi slovesen značaj obenem pa slovensko domačnost. Sledil je govor bivšega narodnega poslanca in člana Narodnega odbora za Slovenijo g. dr. Franca Bajleca. Njegov govor je bil navduševalen in zanimiv. Ljudje, katerih je bilo na proslavi nad sto, so z nje odhajali zelo zadovoljni.

Rosario

Prejšnjo soboto in nedeljo se je mudil na obisku v Rosario direktor slovenskih dušnih pastirjev Rev. Anton Orehar. Sobotni popoldan je posvetil obisku slovenskih družin. V nedeljo dopoldne ob desetih je imel sv. mašo pri slovenskih šolskih sestrah na ul. Cordoba — Eva Peron 1646 g pridigo. Med sv. mašo so pele šolske sestre lepe slovenske cerkvene pesmi, zlasti Marijine. Pred sv. mašo je bila srebrna poroka g. Stanka Šaulija in njegove žene ge Fani, roj. Čibej. Oba sta primorska rojaka, ki sta že pred drugo svetovno vojno prišla v

Goriška in Primorska

Jugoslavija in Italija sta sklenili ustanoviti komisijo, v kateri bodo predstavniki ene in druge države. Imela bo nalogo paziti na to, da se sporazum o Trstu dejansko izvaja. Nanjo se bo smel pritožiti vsakdo, ki meni, da se mu godi krivica. Komisija bo lahko potovala po obeh conah in preiskovala razmere na licu mesta.

V cono B pridejo naslednji kraji, ki so bili doslej pod anglo-ameriško upravo: Plavje, Škofije, Božiči, Hrvatini, Barizoni in Sv. Jernej, skupno okrog 3.000 prebivalcev.

Za prvega gen. konzula FLRJ v Trstu je bil imenovan Mitja Vošnjak.

Pri eni zadnjih sej obč. odbora na Nabrežini se je dogodilo, da je nepričakovano stopila v sejno dvorano skupina mladeničev z laškimi kokardami, ki so želeli rozobesiti laško zastavo z občine. Župan jim je dejal, da še ni prejel nobenega ukaza v tej smeri in da zato zastave ne bo razobesil. Skupina mladeničev je nato izjavila, da mora župan zastavo razobesiti, ker je to želja ene tretjine prebivalcev. Nato pa jim je župan mirno dejal, da mora on spoštovati željo večine. In mladeniči so odšli — brez uspeha...

V goriški nadškofiji so imele slovenske fare Marijanski kongres. Na zaključni slavnosti v Štandrežu je bilo 5000 Slovencev. Goriškega nadškofa je zastopal Msgr. Alojzij Novak. Ob tej priliki je bila na cerkvenem trgu Marijanska akademija, katere se je udeležilo 1000 ljudi. Na sporedu so bili: govor, zborna recitacija, živa slika, nastop pevskih zborov in prizor iz tretjega dejanja iz Meškovega "Gobavega viteza".

V misijone je znova odšel tržaški slovenski misijonar g. Albin Miklavčič, katerega so predlanskim komunisti pregnali s Kitajskega. Sedaj je odšel misijonarit v Bengalijo v Pakistan.

Dr. LOJZE BERCE

kirurg in zdravnik Instituta za prebavne organe in jetra, ordinira vsak torek in četrtek od pol šestih do osmih in ob sobotah od treh do šestih popoldne v kliniki Once, RIVADAVIA 3434, CAPITAL Roentgen in laboratorij Telefon ordinacije 62-5004. Telefon za nujne slučaje 71-0171

Počitniški oddih!

Slovenski hotel "Las Vertientes", postavljen v osrčju cordobskih gor, v okolici Río Ceballos, Vam nudi domačo hrano, sobe s kopalnico in velik bazen z mineralno vodo. Rezervirajte si sobe pravočasno

José Dodič

VILLA COLANCHANGA La Quebrada — Río Ceballos CORDOBA

Pravna posvečovalnica

"Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Delam že nekaj let v tovarni. Zaradi starosti so me zaposlili pri lahkem delu. Toda sem tako oslabil, da niti tega dela več ne zmorem. Ali imam pravico do pokojnine?

Odgovor: Po čl. 21. zakona štev. 14370, ki je bil objavljen letos v mesecu oktobru imajo člani Pokojninskih blagajin pravico do invalidske pokojnine ne glede na to, koliko časa je bil kdo v službi, toda pod pogojem, da je ta invalidnost nastala v službi. Za tako invalidsko pokojnino mora prizadeti zaposliti najpозnejše v 6 mesecih, ko je zaradi invalidnosti zapustil službo. O tem ali obstaja invalidnost (nesposobnost za delo) odločajo posebni državni zdravstveni organi. Za priznanje invalidske pokojnine se je treba obrniti na isto pokojninsko blagajno, katere član je prizadeti ob nastopu invalidnosti.

Cerkveni oglasnik

Na izseljensko nedeljo 28. novembra bo slovenska maša v Ramos Mejia ob osmi uri mesto ob sedmih. Po maši bo v župnijski dvorani proslava izseljenske nedelje skupno z ostalimi izseljenskimi skupinami.

V nedeljo 5. decembra bo v Ramos Mejia ob sedmih prvo sv. obhajilo slovenskih otrok. Slov. dušni pastirji vabijo starše prvoobhajancev, da skupno z njimi prejmejo sv. obhajilo.

Duhovne vaje za može bodo 11. in 12. decembra v zavodu San Vincente, Te-

ČEBELE.

ital, zdrave, 15 "standard panjev in tročnico za 4 okvire" prodam po ugodni ceni

LUKA MILHARČIČ

Las Heras 2171

San Fernando

SLOVENSKA TRGOVINA IGRAČ

vabi sv. Miklavža, DA SI OGLEDA MNOGOVRSTNE LEPE IN CENENE IGRAČE Librería y Juguetería "MILA"

RAMOS MEJIA

Avda. de Mayo 693 LJUDMILA ZAJC

EUROPAPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires

pošilja Vašim v domovino VSAK DAN iz svojega skladišta v TRSTU vse vrste živil in hišnih potrebščin (šivalne stroje, radijske aparate, kolesa itd.) Paketi prispejo v roku okoli 25 dni.

Jamčimo za vsako morebitno, tudi delno, izgubo. — Cene so zmerne. Navajamo nekaj od številnih paketov s plačanim prevozom vse do stanovanja prejemnika:

Paket štev. 9	\$ 122.—	Paket štev. 22	\$ 214.—
1 kg kave		3 kg kave	
2 kg riža		1.50 kg sladkorja	
1.50 kg sladkorja			
Paket štev. 16	\$ 169.—	Paket štev. 28	\$ 280.—
2 kg kave		3 kg sladkorja	
1.50 kg riža		3 kg riža	
1 kg sladkorja		3 kg kave	

Pošiljamo tudi moko v vrečah, svinjsko mast v kantah in ostalo.

Z letalsko pošto pošiljamo vse vrste zdravil. Pošiljamo tudi pakete iz Rep. Argentine s hrano, tekstilijami in sploh s starim in novim blagom in z živilji, ki nam jih prinesejo stranke.

Uradne ure so od 9.30 dop. neprestano do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 12.30 dop.

Iščemo zastopnike za provinco.

Za vse informacije se obračajte na Agencijo EUROPAK CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — BUENOS AIRES

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

Zapestnice Douglas v pravem jeklu za damske in moške ure	45.—
moški manšetni gumbi v masivnem srebru	45.—
moški manšetni gumbi v masivnem zlatu 18 klt.	250.—
ovratne damske verižice v 12 klt. zlatu	60.—
ovratne damske verižice v 18 klt. zlatu	82.—
uhani v 18 klt. zlatu par od	48.—

KOT IZREDNA PONUDBA:

zlata damska zap. ura Anker s 15 rub. 320.—
Moške zapestne in žepne ure znamke: Zenith, Doxa, Election, Record, Unver, avtomatične Olma, Pacca.

PREDELAVA IN POPRAVILO NAKITA. VESTNO POPRAVILO UR. Slovenske stranke, ki so med tednom zaposlene, lahko pridejo tudi v soboto popoldne. Prijavijo se lahko telefonsko.

CLINICA MEDICA — Enfermedades de la Infancia

RAYOS X — LABORATORIO CLINICO

FISIOTERAPIA — NEBULIZACIONES — ELECTROCARDIOGRAFIA

ETC.

Dr. MILAN BABIĆ

Dr. MATEO V. JELIČIĆ

AVENIDA RIVADAVIA 3729

T. E. 88-8239

Capital Federal

Asistencia médica

Horario: 9 a 12 horas y 15 a 20 horas

permanente

Vprašanja in odgovori

Od naročnikov "Svobodne Slovenije" smo doslej večkrat dobivali prošnje za odgovor na razna vprašanja iz najrazličnejših področij. Na ta vprašanja smo do sedaj navadno odgovarjali prosilec v pismih. Ker so pa nekatera vprašanja takega značaja, da zanimajo tudi širši krog bralcev našega lista, smo uvedli rubriko "Vprašanja in odgovori". V bodoče bomo v "Svobodni Sloveniji" pod navedeno rubriko objavljali odgovore, ki zanimajo tudi druge bralce našega lista, na ostala vprašanja bomo pa kot doslej odgovarjali pismeno.

Vprašanje: Pred nedavnim so listi prinesli novico o začasnih ureditvi Posarskega vprašanja. Ali bi mi mogli povedati, v čem obstoja to vprašanje?

Odgovor: Posarje je postalo problem po I. svetovni vojni, ko so zmagoviti Francozi dosegli, da je v versailleski mirovni pogodbi prišel tudi člen, ki med drugim določa, da "kot nadomestek za razbite rudnike v severni Franciji in kot naplačilo vojne škode odstopa Nemčija celotno in neomejeno, popolnoma nezadolženo in z nobenimi novimi stroški omejeno lastništvo nad premogokopi v Posarju, v številni vse naprave z izključno pravico do izkoriščanja Franciji." Po 15 letih naj bi se vršil plebiscit, s katerim naj se prebivalstvo izreče, pod katero državo hoče živeti.

Nemška suverenost nad tem ozemljem nikoli ni bila odstopljena, pač pa samo prepuščena Zvezi narodov do izida plebiscita, ki je 13. jan. 1935 izpadel v korist Nemčije — 90% oddanih glasov. Hitlerjeva vlada se je nato odločila, odkupiti vse rudnike za ceno 900 mil. tedanjih frankov. Nemška vlada je po nakupu rudnikov celoten kompleks povežala v delniško družbo, katere delnice so pripadale nemški državi.

Leta 1945 so Posarje najprej zasedli Amerikanci, a ga kmalu odstopili Francozi, ki so še isto leto vse rudnike zaplenili, zatem pa s poročili ostalim zmagovalcem, naj pristanejo na to, da celotno ozemlje preide v francosko gospodarsko območje, rudniki sami pa v francosko last. Dasi zavezniki uradno na to niso pristali, je francoski predlog že koncem leta 1946 postal izvršeno dejstvo.

Se predno se je zahodna Nemčija mogla postaviti na nogo — leta 1950, ko je prišlo do odobritve zah. Nemčije s strani zaveznikov — je Francija storila vse, da bi med prebivalstvom samim našla razumevanje in potrditev svojega gledanja. Res je s tamošnjo frankofilsko vlado dosegla pristanek na gospodarsko priključitev k Franciji ter na 50 letno francosko najemnično rudnikov. Ta dogovor je bil še bolj

utrjen s francoskim prevzemom železno-industrijskih kompleksov na posarskem področju na račun vojne škode, odn. reparacij. Bratenje s Francozi je privedlo do zatrtja vseh političnih strank, ki zagovarjajo Nemčijo.

Od leta 1950 dalje, ko je Adenauerjeva Nemčija stopila spet med svet, so tekla številna poganja med Francozi in Nemci v svrhu dokončne ureditve celotnega problema. Holandec Goes van Natters je celo izdelal popoln načrt, kako celotno ozemlje evropeizirati v okviru nastajajoče evropske obrambne skupnosti. Ko je ta v francoskem parlamentu propadla, je bil tudi van Nattersov načrt brezpredmeten. Nedavni dogovor pa je treba gledati v luči dejanske aneksije posarskega ozemlja, čeprav zavezniki Franciji nikdar aneksije dovolili niso: dogovor predvideva, da bodo dokončne meje nemške države postavljene v mirovni pogodbi z Nemčijo; do tedaj bo veljal poseben statut, katerega dokončno besedilo bodo izdelali, kot napovedujejo, v bližnji bodočnosti; dogovor predvideva dalje, da se mora pustiti popolna svoboda vsem političnim strankam za udeleževanje, dalje, da se bo prebivalstvo samo spet s plebiscitom izreklo, ali predlagani statut sprejme ali ne — in tudi to samo do podpisa mirovne pogodbe. Kdaj bo pa do te pogodbe prišlo, ni samo stvar USA, Anglije in drugih, pač pa predvsem dobre volje s strani ZSSR in — Francije same.